

Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут агротехнологій,
селекції та екології
Кафедра рослинництва

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

**«Актуальні напрямки та
проблематика у технологіях
вирощування продукції
рослинництва»**

**23 листопада 2023 року
м. Полтава**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation State Research Institute
Department of Forage Crop Production

Актуальні напрямки та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва

Матеріали
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
23 листопада 2023 року

УДК 631.5:631.8:633

Актуальні напрямки та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (23 листопада 2023 року, м. Полтава). / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2023. 184 с.

У збірнику тез висвітлено результати досліджень, які присвячені сучасним аспектам із розв'язання проблемних питань в аграрній науці, зокрема біологізації рослинництва, інноваційним заходам у технологіях вирощування сільськогосподарських культур. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам, аспірантам, здобувачам вищої освіти, фахівцям агрономічної служби агроформувань різного виробничого напрямку.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНЧ - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр КУЦЕНКО – професор кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, професор;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Сергій ФІЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Олександр ЛЕНЬ – старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку вченою радою навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 4, від 20 листопада 2023 року

ЗМІСТ

Філоненко С.В., Бойко О.В. Оптимізація гербіцидного захисту насінників буряків цукрових.....	8
Чайка Т.О. Вирощування органічної сої в Україні: перспективи та реальність.....	11
Книш В.І., Шабля О.С., Косенко Н.П., Кокойко В.В. Оцінка та відбір зразків кавуна з високою стійкістю проти уф-в радіації.....	14
Kovalenko A.M. Consequences of increase of droughtyness of climate are in south steppe of ukraine.....	16
Коваленко А.М. Водний режим ґрунту посівів пшениці озимої залежно від її місця у сівозміні і систем обробітку ґрунту та їх вплив на врожайність.....	19
Філоненко С.В., Кухтін О.О. Оптимізація продуктивних характеристик кукурудзи за різних способів основного обробітку ґрунту.....	22
Лиховид П.В., Біднина І.О. Застосування методики мультиплікативного прогнозу за хольт-вінтерсом для прогнозування динаміки якості зрошувальної води інгулецької зрошувальної системи.....	25
Малатинський К. Є. Особливості застосування препаратів з ретардантною дією на вилягання та урожайність сортів пшениці озимої вітчизняної селекції..	28
Філоненко С.В., Охріменко В.О. Правильний підбір гібриду буряків цукрових – запорука реалізації ними максимальної продуктивності.....	30
Марініч Л.Г., Діденко В.О. Формування насінневої продуктивності перспективних зразків стоколосу безостого.....	33
Марініч Л.Г., Гордієнко С.М., Ісаєнко Т.В. Роль горошку посівного (озимого) в рослинництві.....	35
Ромашко Т. П., Галушко І. А. Використання екстрактів рослин для контролю популяції комах-шкідників.....	37
Короткова І.В, Бенько С. Використання регуляторів росту у вирощуванні ячменю ярого	39
Шакалій С. М., Шевченко О. С. Вплив біопрепаратів на показники структури ярого ріпаку.....	43
Філоненко С.В., Цибенко В.В. Ефективне застосування хімічного методу боротьби з бур'янами в посівах кукурудзи.....	46

Книш В.І., Шабля О.С., Косенко Н.П., Кокойко В.В.	
Посухостійкість та урожайність кавуна за використання кремнієвмісних добрив.....	49
Книш В.І., Шабля О.С., Книш В.В.	
Коренева система щепленого і кореневласного кавуна в умовах краплинного зрошення.....	53
Шакалій С. М., Данілевський А. В.	
Вплив елементів технології на якісні показники пшениці.....	57
Шакалій С. М., Лимоня Р. С.	
Формування врожайності вівса голозерного.....	59
Шакалій С. М., Овсій О. Б.	
Формування врожаю сортів сочевиці залежно від норм висіву.....	60
Шакалій С. М., Петриченко Г.І.	
Характеристика вегетаційного періода кормових бобів.....	63
Wojarszczuk J.	
Gas exchange parameters of <i>pisum sativum</i> l. in depend on the soil tillage system.....	66
Гангур В.В., Єремко Л.С., Ткаченко С.К., Мостовий Є.Г.	
Вплив різних доз мінеральних добрив на польову схожість насіння чини посівної.....	69
Шакалій С. М., Гриценко Д. Д.	
Вплив строків сівби на ріст та розвиток сортів сої.....	71
Шакалій С. М., Коваль Е. В.	
Вплив сорту та попередника на формування врожайності та якості зерна пшениці твердої озимої	73
Шакалій С. М., Литвинченко Я. О.	
Вплив елементів технології на розвиток рослин сорго.....	76
Білявська Л. Г., Діянова А. О., Пономаренко В. В.	
Якісний склад насіння сої та його особливості	78
Білявська Л. Г., Юхименко К. С., Чамата А. С.	
Вплив видів передпосівної обробки сої на урожайність та якість насіння	80
Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б.	
Результати оцінки кращих ліній тритикале ярого у конкурсному та попередньому сортовипробуванні.....	82
Куценко О.М., Каламбет В.В.	
Основні тенденції вирощування соняшнику в Україні в 2021-2023 роках.....	86
Ласло О.О., Шершило О.О.	
Вплив систем обробітку ґрунту на забур'яненість соняшника перед збиранням та його урожайність.....	90
Філоненко С.В., Біленко О.П., Плюйко А.С.	
Ефективність рістстимулюючих препаратів на посівах кукурудзи.....	93

Сахно Т.В., Корінний С.М., Бей Карина Біотехнологічний підхід до праймінгу насіння.....	96
Тоцький В.М., Глущенко Л.Д., Киричок О.О. Продуктивність сортів ячменю ярого і озимого різних селекційних центрів.....	99
Божко В. І. Вегетаційний період гречки залежно від погодно–кліматичних факторів середовища.....	103
Оданець О.В., Тимошенко О.С. Вплив сортових властивостей на якість та врожайність зерна пшениці озимої.....	106
Баган А.В., Храпач А.О. Перспективи вирощування кукурудзи на зерно у Лісостепу України	110
Баган А.В., Штефан І.Ю. Ефективність впливу інокуляції на посівні якості насіння гороху посівного.....	112
Павлюченко С. О. Строки сівби пшениці м'якої озимої.....	114
Баранський В.С. Продуктивність бобових трав	116
Микитенко А.О., Гапон С.В. Виготовлення та використання біогазу в Україні.....	117
Stepień-Warda A., Czopek K. Effect of soil cultivation system on the efficiency of the photosynthetic apparatus in maize leaves (<i>Zea mays</i> L.).....	120
Баган А.В., Бобошко Н.І. Особливості вирощування картоплі в умовах Лісостепу України.....	123
Бистрицький С. О. Оцінка врожайності конопель посівних за технологіями органічного землеробства.....	125
Дубіна Є.О. Продуктивність розторопші плямистої.....	128
Марініч Л.Г., Коленко С.Ю., Домішкевич І.М. Вплив мікродобрив на продуктивність соняшнику.....	129
Марініч Л.Г., Лещенко М.С., Домішкевич І.М. Вплив сортових властивостей та густоти стояння на формування продуктивності гібридів кукурудзи.....	132
Гангур В.В., Мотрич Р.Ю. Формування продуктивності гібридів соняшнику за різної густоти стеблостою.....	136
Гангур В.В., Нечта С.В. Вплив норм висіву та інокулювання насіння на урожайність гороху в умовах Лівобережного Лісостепу.....	138

Крикунова В.Ю., Лесик Б.І.	
Ефективність впливу азотного добрива гумілін стимул у позакореневе підживлення на формування урожайності кукурудзи.....	141
Гангур В.В., Рудь В.С.	
Вплив технології передпосівного обробітку ґрунту на рясність бур'янів у посівах сої.....	144
Крикунова В.Ю., Цикало А. Ю.	
Використання феромагнітних мікротрейсерів для визначення однорідності кормосумішей.....	146
Бараболя О.В., Шмалій С.І.	
Урожайність пшениці озимої залежно від агроекологічних факторів....	150
Єремко Л.С., Тур В.В.	
Удобрення як фактор підвищення продуктивності гороху посівного.....	152
Єремко Л.С., Нетребін А.П.	
Вплив системи удобрення на урожайність сої.....	154
Єремко Л.С., Коротич В.В.	
Удобрення як фактор підвищення продуктивності кукурудзи	157
Єремко Л.С., Сапа В.Г.	
Вплив мінерального удобрення на урожайність сорго.....	159
Рожко І.І., Кулик М.І.	
Якісне насіння та адаптовані агротехнології для збільшення виробництва овочів на фоні змін клімату.....	161
Крикунова В.Ю., Маньківський С.Є.	
Вплив різних норм мінеральних добрив на рівень реалізації продукційного потенціалу посівів соняшнику.....	163
Баган А.В., Мороз Є.О.	
Особливості вирощування тритикале в умовах Лісостепу України.....	166
Пилипенко О. В., Білявська Л. Г.	
Біометричні показники насіння сортів сої та їх значення у насінництві.	167
Гапон С.В., Шевчук С.М., Нагорна С.В., Чувпило В.В., Куришко Р.В.	
Однорічні квітникові культури в озелененні м. Полтава.....	171
Міленко О. Г., Лазарєв Д. О., Міленко Є. Г.	
Вплив норми висіву насіння на врожайність сортів проса.....	174
Клименко А.Ю.	
Аналіз продуктивності гібридів соняшнику.....	176
Лень О.І., Колодяжний А.Ю.	
Продуктивність пшениці озимої залежно від системи удобрення.....	179
Жукова В.М.	
Вплив біологічних препаратів на вирощування квасолі.....	181

УДК 633.112.9: 631.5

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ТРИТИКАЛЕ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Баган А.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, e-mail: alla.bagan@pdau.edu.ua

Мороз Є.О., здобувач ступеня вищої освіти бакалавр
Полтавський державний аграрний університет

Зерно тритикале велике і має високі показники вмісту білка, на 2% вище, ніж у пшениці, але якість клейковини нижча. Зерно тритикале використовують для випікання хлібу, у пивоварній промисловості, для створення комбікормів, а кормові сорти – для виготовлення зеленого корму, соломи або сіна, а також силосу [1].

Тритикале, залежно від підбору компонентів, може бути дво- або тривидовим гібридом. Схрещування твердої пшениці (тетраплоїду) з житом називається двовидовим, а тривидове - це синтез спадковості м'якої, твердої пшениць і жита.

У тритикале досить розвинена коренева система, тому посухостійкість набагато вища, ніж у озимої пшениці, але у порівнянні з житом, потреба у додатковому живленні більша. У фазі виходу в трубку та під час формування і наливання зерна тритикале потребує найбільшу кількість води.

Найкращими ґрунтами для вирощування даної культури вважається чорнозем, але і на інших ґрунтах тритикале може давати непоганий урожай, якщо дотримуватись усіх агротехнічних умов. На легких піщаних та торфових ґрунтах дає кращі врожаї, ніж озима пшениця. Росте на всіх типах ґрунтів, але кращими є чорноземи з нейтральною або слабокислою реакцією ґрунту.

При температурі ґрунту 1-3 °С насіння починає проростати, також дана культура здатна переносити коливання температури від мінус 17 до мінус 20°С. Тритикале має стійкість до відлиг і льодяної кірки [2].

Рослини тритикале озимого добре куцяться, краще ніж пшениця і жито озиме. Форми, які вивели за участю багаторічного жита, мають здатність куцятися протягом довгого часу. Зерно озимого тритикале містить більше білка, ніж зерно пшениці, але хлібопекарські і технологічні показники гірші. Рослини тритикале самозапильні, але у різних сортів перехресне запилення може досягати від 5-10 до 35%.

Морозостійкість озимого тритикале подібна до морозостійкості жита, посухостійкість зумовлюється достатнім розвитком кореневої системи, товстим шаром воскового нальоту на листках і стеблах. Шкідливим вважається дефіцит вологи за 4-7 днів до виколошування та під час формування і наливу зерна [3].

Сортів зернового і кормового тритикале озимого, рекомендованих для вирощування в Лісостепу України та включених до Державного реєстру сортів, більше двадцяти: АДМ 9, Сувенір, Поліський 7, АДМ 11, Раритет, Ратне, Пурпурний, Алкід, Благодатний, Прорив, Чародій та ін. Урожайність

цих сортів у сприятливі за погодними умовами роки досягає 7,5-10 т/га. Дані сорти мають невисоку соломину, також вони досить стійкі до хвороб і вилягання, мають добре виповнене зерно з масою 1000 зерен 54-60 г та колос з 50-60 зерен. За оптимальних умов вирощування майже не потребують внесення гербіцидів і фунгіцидів [1].

Під час сівби використовують велику фракцію зерна, з масою 1000 насінин не менше 35 г. У дрібнішого насіння менша сила росту, тому їх польова схожість набагато нижча за лабораторну.

Діапазон норм висіву тритикале озимого широкий, він залежить від багатьох факторів, а саме – від строків сівби, сорту, попередника, якості насіння. Найоптимальнішою нормою висіву в Лісостепу після гарно підібраних попередників є приблизно 4,5 млн схожих насінин на 1 га, після стерньових і кукурудзи на силос – 5,0-6,0 млн схожих насінин на 1 га.

При перестої на корені тритикале посилюється ламкість колоса, через це урожай збирають зерновими комбайнами, використовуючи пряме комбайнування на початку повної стиглості, також інколи застосовують і роздільний спосіб, але це більш трудомісткий процес [4].

Бібліографічний список:

1. Алімов Д.М., Шелестов Ю.В. Технологія виробництва продукції рослинництва: Практикум: Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1994. 281 с.
2. Мазур В.А., Поліщук І.С., Телекало Н.В., Мордванюк М.О. Рослинництво: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Друк». 2020. 352 с.
3. Рослинництво: / В.Г. Влох, С.В. Дубковецький, Г.С. Кияк, Д.М. Онищук; За ред. В.Г. Влоха. К.: Вища школа, 2005. 569 с.
4. Технологія виробництва сільськогосподарської продукції: навчальний посібник для аграрних вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації / Ю.М. Ярош, Б.А. Трусов. К.: Український Центр духовної культури, 2005. 524 с.

УДК 631.526.3

БИОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ НАСІННЯ СОРТІВ СОЇ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У НАСІННИЦТВІ

Пилипенко О. В., здобувач СВО Доктора філософії

Білявська Л. Г., доктор с.-г. н., професор, e-mail: bilyavska@ukr.net

Полтавський державний аграрний університет МОН України

Культурна соя [*Glycine max (L.) Merr.*] – унікальна й стратегічна для українського землеробства культура. Сою широко використовують у багатьох галузях. Попит на сою в Україні поступово зростає. Це сприяє збільшенню посівних площ і обсягів виробництва валової. Рослинний білок та жир є важливою частиною продовольчої безпеки країни [1-2]. Вони складають 20% світових запасів білку [3-4]. Серед олійних культур соя займає перше місце за